

Росєва Ольга Сергіївна

доктор філософії з обліку та оподаткування (PhD),
доцент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна
email: olha.roieva@knu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-2964-8188

Шепелюк Віра Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна
email: shepeliuk@knu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-6270-5936

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ

Roieva OlhaSerhiivna

PhD in accounting and taxation,
associate professor of the department of accounting, taxation, public administration, Kryvyi
Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine
email: olha.roieva@knu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-2964-8188

Shepeliuk Vira Anatoliivna

PhD of Economics,
associate professor of the department of accounting, taxation, public administration,
Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine
email: shepeliuk@knu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-6270-5936

THE INFLUENCE OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS ON THE DEVELOPMENT OF NATIONAL ACCOUNTING AND REPORTING SYSTEMS OF UKRAINE

Анотація. Мета дослідження полягає в усебічному аналізі впливу МСФЗ на національні системи обліку та звітності в Україні. Зокрема, дослідження охоплює історичний контекст розвитку облікових систем в Україні до впровадження міжнародних стандартів, аналіз законодавчої й нормативної бази, що регламентує застосування МСФЗ, а також виявлення основних переваг, викликів і проблем, з якими стикаються українські підприємства під час адаптації МСФЗ. Методи дослідження охоплюють аналіз історичних джерел, законодавчих і нормативних актів, що регулюють впровадження МСФЗ в Україні, а також вивчення наукових праць і літератури з цієї тематики. Результатом дослідження є рекомендації щодо покращення адаптації МСФЗ, які включають розробку комплексних програм навчання для підприємств, створення інформаційної платформи для підтримки впровадження стандартів, а також підвищення співпраці між державними органами й бізнесом для моніторингу ефективності впровадження. Практична значимість дослідження полягає у розробці пропозицій з удосконалення процесу впровадження міжнародних стандартів, що дозволить підвищити рівень прозорості й довіри до українських компаній з боку міжнародних інвесторів та сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату в країні. Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні шляхів вдосконалення процесу впровадження МСФЗ в Україні для малих і середніх підприємств. Потрібно також розробити стратегії державної підтримки для спрощення цього процесу й під-

вищення ефективності застосування міжнародних стандартів у національних системах обліку та звітності. До того ж подальші дослідження можна пов'язати з аналізом впливу МСФЗ на інші аспекти фінансового регулювання в Україні й на перспективи їхньої інтеграції з європейськими стандартами.

Ключові слова: глобалізація обліку; фінансова прозорість, регуляторна гармонізація; економічна інтеграція; фінансова відповідність

Abstract. In the context of globalization and increasing integration of national economies into global markets, the issue of harmonization of accounting standards is becoming particularly relevant. The implementation of IFRS not only improves the quality of financial reporting and transparency of information for international investors, but also contributes to the development of the national business environment and enhances confidence in Ukrainian companies on the global stage. The purpose of the study is to comprehensively analyze the impact of IFRS on national accounting and reporting systems in Ukraine. In particular, the study covers the historical context of the development of accounting systems in Ukraine before the introduction of international standards, analysis of the legislative and regulatory framework governing the application of IFRS, as well as identification of the main advantages, challenges and problems faced by Ukrainian companies in adapting IFRS. The research methods include analysis of historical sources, legislative and regulatory acts governing the implementation of IFRS in Ukraine, as well as study of scientific papers and literature on this topic. The result of the study is a set of recommendations for improving the adaptation of IFRS, which include the development of comprehensive training programs for enterprises, the creation of an information platform to support the implementation of standards, as well as enhancing cooperation between government bodies and businesses to monitor the effectiveness of the implementation. The practical significance of the study lies in the development of proposals for improving the process of implementing international standards, which will increase the level of transparency and trust in Ukrainian companies from international investors and contribute to the improvement of the investment climate in the country. Prospects for further research are to identify ways to improve the process of implementing IFRS in Ukraine, mainly for small and medium-sized enterprises. It is also necessary to develop government support strategies to simplify this process and increase the effectiveness of the application of international standards in national accounting and reporting systems. Furthermore, further research could be linked to an analysis of the impact of IFRS on other aspects of financial regulation in Ukraine and the prospects for their integration with European standards.

Keywords: accounting globalization; financial transparency, regulatory harmonization; economic integration; financial compliance.

JEL codes: M41, F23, G38, P34, O16

Постановка проблеми. У сучасній глобалізованій економіці стандартизація фінансової звітності стала ключовим фактором для інтеграції країн у міжнародні фінансові ринки. Питання впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в Україні є надзвичайно актуальним у контексті підвищення прозорості національного бізнес-середовища. Проте впровадження цих стандартів супроводжується не лише позитивними змінами, але й низкою викликів, що потребують системного аналізу. Одним із головних викликів є відмінності між національними стандартами обліку, що діяли роками, і міжнародними вимогами, що може призводити до непорозумінь і складнощів ведення фінансової звітності. Також процес переходу на МСФЗ вимагає значних змін внутрішніх процесів компаній, включно з технічними оновленнями, навчанням персоналу й адаптацією управлінських підходів.

Ці складнощі підкреслюють важливість аналізу впливу міжнародних стандартів на національну практику обліку та звітності. Необхідно дослідити, як зміни, що викликані імплементацією МСФЗ, впливають на загальну ефективність і прозорість фінансових систем України, і які аспекти цієї адаптації потребують додаткової уваги. Тільки завдяки комплексному аналізу цих питань можна визначити, чи успішно відбувається інтеграція міжнародних стандартів в українську систему обліку та звітності й що слід удосконалити для забезпечення відповідності сучасним економічним вимогам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення впливу міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на національні системи обліку є важливою темою досліджень у наукових колах, і ця проблема відображена в роботах багатьох авторів.

Дослідники підкреслюють, що впровадження МСФЗ значно сприяє гармонізації національних систем обліку із загальноприйнятими міжнародними стандартами, що особливо актуально для країн, які прагнуть інтеграції у світову економіку. Велика частина літератури зосереджується на перевагах МСФЗ для підвищення прозорості та якості фінансової звітності. Наприклад, у дослідженнях Гаркуши С. [1] і Гетманченко І.В. [2] наголошується, що застосування МСФЗ дає змогу підприємствам підвищити довіру з боку інвесторів і кредиторів, що критично важливо для залучення іноземних інвестицій. Водночас ці автори зазначають, що адаптація до нових стандартів потребує значних зусиль, зокрема фінансових витрат на навчання персоналу й реорганізацію облікових процесів.

Дослідники також приділяють увагу викликам, пов'язаним із впровадженням МСФЗ у різних національних контекстах. Наприклад, Шушакова І., Зябченкова Г., Кузуб М. [3] акцентують увагу на проблемах країн, правові й економічні системи яких відрізняються. У своєму дослідженні вони зазначають, що для таких країн, як Україна, адаптація міжнародних стандартів супроводжується труднощами у зв'язку із відсутністю усталених механізмів та інфраструктури для впровадження МСФЗ. Схожі думки також висловлює Пилипенко К.А. [4], який досліджує проблеми впровадження МСФЗ на малих і середніх підприємствах України.

Зі свого боку Казак О.О. [5] у своєму дослідженні звертає увагу на позитивний вплив МСФЗ на розвиток бізнес-середовища в Україні. Він підкреслює, що з моменту запровадження МСФЗ українські підприємства змогли покращити свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку, оскільки інвестори отримали доступ до більш надійної й прозорої фінансової інформації. Також його дослідження вказує на підвищення рівня професіоналізму серед бухгалтерів й аудиторів в Україні.

Однак ряд досліджень підкреслюють, що процес адаптації МСФЗ в Україні потребує подальшого вдосконалення. У роботах Конопліної О.О., Васищенко Ю.В. [6] й Ісаншиної Г.Ю. [7] зазначається, що однією з головних проблем є недостатня державна підтримка, а також нерозвиненість інфраструктури для ефективного впровадження міжнародних стандартів у всіх секторах економіки. Автори рекомендують вдосконалювати правові механізми та створювати додаткові стимули для підприємств, щоб вони активніше переходили на МСФЗ.

Методика дослідження охоплює аналіз історичних джерел, законодавчих і нормативних актів, що регулюють впровадження МСФЗ в Україні, а також вивчення наукових праць і літератури з цієї тематики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний масив наукових праць, присвячених впливу МСФЗ на національні системи обліку, є важливі аспекти, які досі залишаються недостатньо розкритими. Більш детального вивчення потребує, зокрема, питання впливу МСФЗ на фінансову звітність в умовах нестабільної економічної та правової ситуації, яку переживає Україна. Хоча багато досліджень стосується загальних питань переходу до міжнародних стандартів, недостатньо уваги приділяється тим викликам, що виникають у зв'язку із недосконалою інфраструктурою й економічною нестабільністю країни. Особливо важливо звернути увагу на вплив цих проблем на різні галузі економіки.

Метою статті є аналіз впливу міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на розвиток національних систем обліку та звітності України, а також визначення переваг і викликів, пов'язаних з їхньою адаптацією в умовах української економіки.

Завдання дослідження:

- оцінити історичний контекст розвитку національних систем обліку та звітності в Україні до впровадження МСФЗ;
- визначити основні переваги впровадження МСФЗ для українського бізнес-середовища й економіки загалом;
- дослідити виклики та проблеми, з якими стикаються українські підприємства під час адаптації МСФЗ.

Виклад основного матеріалу. Фінансова звітність завжди відігравала важливу роль у функціонуванні національних економік. Вона дозволяє відстежувати стан бізнесів, контролювати їхню ефективність і забезпечувати прозорість для інвесторів і регуляторних органів. Проте зі зростанням глобалізації, коли національні ринки стають дедалі більш інтегрованими, виникає гостра потреба стандартизації принципів і підходів до складання фінансової звітності. Історія адаптації міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні є складною й тісно пов'язаною з економічними й політичними трансформаціями, які переживала країна.

Після здобуття незалежності в 1991 році Україна успадкувала радянську систему обліку, що зосереджувалася переважно на державних підприємствах і контролі за витратами й ресурсами. Така система обліку не орієнтувалася на потреби ринкової економіки, де інтереси інвесторів, кредиторів й акціонерів потребують точних і прозорих фінансових даних для ухвалення економічно обґрунтованих рішень. Ця невідповідність стала очевидною на початку 90-х років, коли економіка країни стала трансформуватися у напрямі ринкових відносин, а підприємства зіткнулися з потребою взаємодії з іноземними партнерами й інвесторами. Одним із перших кроків щодо реформування системи обліку стало прийняття Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, які намагалися наблизити систему обліку України до міжнародних вимог. Проте ці стандарти залишалися далекими від ідеалу, оскільки їхнє впровадження виявилось не достатньо гнучким, а облікові методи часто не відповідали тим, що використовувалися в розвинених країнах.

Згодом стало зрозуміло, що для досягнення реальної інтеграції у світові економічні процеси й залучення іноземного капіталу Україні потрібно прийняти єдині міжнародні стандарти фінансової звітності. Це особливо актуально для компаній, які мають суспільний інтерес, як-от банки, страхові компанії й великі публічні корпорації. Інвестори й фінансові аналітики дедалі частіше вимагають єдиних підходів до звітності, щоб мати можливість адекватно оцінювати фінан-

совий стан компаній, порівнювати їх із конкурентами на глобальних ринках й ухвалювати раціональні інвестиційні рішення.

Інтеграція з Європейським Союзом також стала каталізатором змін фінансової звітності. Вимоги до прозорості й порівнянності фінансових звітів, встановлені ЄС, стимулювали Україну до активнішої інтеграції міжнародних стандартів, що зі свого боку мало сприяти підвищенню довіри до українських компаній на світових ринках [6].

Отже, впровадження МСФЗ в Україні стало логічним кроком у відповідь на виклики сучасної глобалізованої економіки. Це дозволило Україні покращити якість фінансової інформації, підвищити прозорість і привабливість для іноземних інвесторів, а також забезпечити можливість ефективної участі українських компаній у міжнародних ринках капіталу (рис. 1).

Рис. 1. Основні фактори, які спричиняють потребу стандартизації фінансової звітності в Україні

Джерело: складено автором на основі [8; 9]

Порядок впровадження, обов'язковість застосування МСФЗ для певних категорій підприємств і відповідальність за їх дотримання в Україні регламентується низкою законів, постанов і нормативних документів, які представлено у табл. 1.

Таблиця 1

РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ В УКРАЇНІ

Законодавчі норми	Напрями регулювання
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (№996-XIV від 16.07.1999)	Цей закон є основним нормативним актом, що регулює питання бухгалтерського обліку й фінансової звітності в Україні. У ньому визначено, що підприємства, які підлягають публічному нагляду (банки, публічні акціонерні товариства, підприємства, що мають суспільний інтерес), зобов'язані складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ
Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (№3480-IV від 23.02.2006)	Закон зобов'язує емітентів цінних паперів, акції яких допущені до торгів на фондовій біржі, використовувати МСФЗ під час складання фінансової звітності. Це сприяє підвищенню прозорості й довіри інвесторів до фінансових показників таких підприємств
Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (№2258-VIII від 21.12.2017)	Закон визначає вимоги до аудиту фінансової звітності підприємств, які використовують МСФЗ, і встановлює порядок проведення аудиторських перевірок. Він також передбачає, що аудит фінансової звітності таких підприємств повинен проводитися відповідно до міжнародних стандартів аудиту
Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (№419 від 28.02.2000)	Ця постанова регламентує порядок складання й подання фінансової звітності підприємствами різних категорій. Вона також визначає, що підприємства, які зобов'язані застосовувати МСФЗ, подають звіти відповідно до цих стандартів

Джерело: складено автором на основі [10–13]

Порівнянність звітів є ще одним важливим аспектом. Завдяки МСФЗ фінансову інформацію компаній можна легко зіставити з аналогічною інформацією інших підприємств як на національному, так і на міжнародному рівнях. Це допомагає аналітикам, інвесторам і регуляторам краще оцінювати стан і перспективи розвитку підприємств, що суттєво полегшує ухвалювати обґрунтовані рішення.

По-друге, залучення іноземних інвестицій. Для багатьох іноземних інвесторів і фінансових інститутів міжнародні стандарти фінансової звітності є обов'язковою умовою співпраці з підприємствами інших країн. Прозорі фінансові звіти, складені за МСФЗ, є необхідною передумовою для доступу до міжнародних ринків капіталу. Впровадження цих стандартів в Україні допомогло компаніям залучати іноземні інвестиції, оскільки інвестори можуть бути впевнені в точності й надійності фінансової інформації.

До того ж МСФЗ сприяють покращенню кредитного рейтингу компаній, що відкриває нові можливості для отримання кредитів на вигідних умовах. Також це позитивно впливає на економічний розвиток України й забезпечує приплив іноземного капіталу та збільшення інвестиційної активності.

По-третє, впровадження МСФЗ також сприяє підвищенню рівня корпоративного управління. Оскільки стандарти вимагають надання точних і повних даних про фінансовий стан компаній, керівництво отримує інструменти для глибшого аналізу ефективності бізнесу. Це допомагає ухвалювати обґрунтованіші управлінські рішення, що підвищує ефективність роботи підприємств і сприяє їхньому розвитку.

Впровадження МСФЗ також змушує компанії більше уваги приділяти питанням внутрішнього контролю й управління ризиками, що знижує ризики фінансових махінацій і зловживань і позитивно позначається на репутації компаній і дає інвесторам більше впевненості.

Водночас впровадження міжнародних стандартів є важливим кроком до інтеграції України в глобальну економіку, оскільки МСФЗ синхронізують українську систему обліку з міжнародними практиками. Це полегшує співпрацю з іншими країнами й міжнародними організаціями, що позитивно впливає на зовнішню торгівлю, підвищує конкурентоспроможність українських підприємств і сприяє зростанню довіри до фінансової системи країни. Економічна інтеграція на основі міжнародних стандартів також дозволяє українським компаніям активніше залучати капітал на міжнародних фінансових ринках. Це створює передумови для зростання обсягів інвестицій в українську економіку та сприяє її довгостроковому розвитку. МСФЗ вимагають точнішої й детальнішої фінансової інформації, що підвищує якість звітності. Підприємства змушені вдосконалювати методи обліку, що сприяє покращенню фінансового менеджменту загалом. Завдяки цьому інвестори та інші зацікавлені сторони можуть ухвалювати рішення, ґрунтуючись на достовірних даних про фінансовий стан компаній. Впровадження міжнародних стандартів стимулює розвиток професійної освіти бухгалтерів і фінансових менеджерів, що має стратегічне значення для подальшого розвитку економіки. Також прозора й надійна фінансова звітність є ключовим фактором для підвищення довіри до фінансової системи України з боку міжнародної спільноти. МСФЗ допомагають зменшити ризики недобросовісної діяльності й покращують бізнес-клімат в Україні, сприяючи залученню нових інвестицій.

Отже, впровадження МСФЗ в Україні відкрило нові можливості для розвитку національної системи обліку, проте цей процес супроводжується рядом викликів, які потребують глибокого аналізу й поступових рішень. Одним із ключових моментів є те, що адаптація МСФЗ вимагає значних змін практики обліку, систем навчання і підготовки фахівців, а також технологічного забезпечення. Однак ці виклики не є унікальними для України та схожі на процеси, які відбувалися в інших країнах на шляху інтеграції в глобальні фінансові ринки [2–7].

Попри те, що на законодавчому рівні в Україні вже закріплено вимоги щодо застосування МСФЗ для певних категорій підприємств, процес їхньої інтеграції в національну систему обліку залишається складним. Основна проблема полягає в тому, що національне бухгалтерське законодавство значною мірою ґрунтується на принципах бухгалтерського обліку, розроблених ще за радянського періоду. Вони орієнтовані на інтереси держави, а не на потреби інвесторів або міжнародних ринків капіталу. У зв'язку з цим адаптація МСФЗ вимагає систематичного перегляду регуляторних актів, що є складним і тривалим процесом.

Однією з ключових проблем під час впровадження МСФЗ є брак кваліфікованих кадрів. Бракує фахівців, які мають необхідні знання та практичний досвід роботи з міжнародними стандартами. МСФЗ відрізняються не лише підходами, але й методами обліку та звітності, тому бухгалтерам, які звикли працювати за національними стандартами, доводиться освоювати нові правила. Це потребує не лише часу, але й додаткових навчань. Також для багатьох компаній, особливо середніх і малих, перехід може виявитися витратним процесом. Потрібно інвестувати в навчання персоналу, оновлення бухгалтерських програм і систем автоматизації, а також у консультації фахівців. Щодо питань розбіжності між міжнародними й національними підходами до обліку, наприклад, питання оцінки активів або визнання доходів і витрат можуть викликати суперечності з українськими практиками. Це створює додаткові труднощі для бухгалтерських служб, оскільки вони змушені знаходити баланс між вимогами українського законодавства й новими міжнародними стандартами.

Отже, для якісного впровадження МСФЗ підприємства мають впроваджувати сучасні технологічні рішення, які забезпечують автоматизацію бухгалтерського обліку. Однак багато компаній в Україні досі користуються застарілими системами, які не підтримують необхідну інтеграцію. Це змушує підприємства вкладати додаткові кошти у модернізацію або повну заміну систем, що також збільшує витрати на адаптацію до нових стандартів.

Вирішення цих питань відкриє нові можливості для українських підприємств, а також сприятиме підвищенню конкурентоспроможності на міжнародних ринках.

Зокрема варто продовжувати вдосконалення національного законодавства, щоб уникати правових колізій, пов'язаних з різночитаннями між національними й міжнародними стандартами. Хоча національні закони вже закріплюють необхідність використання МСФЗ для великих підприємств і фінансових установ, потрібно чіткіше врегулювати практичні аспекти їхнього застосування для різних категорій підприємств, особливо малих і середніх. Спрощення вимог до адаптації стандартів для таких компаній може полегшити процес переходу на міжнародні стандарти та зменшити фінансове навантаження на бізнес.

Також доцільно розробити додаткові нормативні акти, які б визначали конкретні механізми й терміни переходу на МСФЗ, і забезпечити контроль за дотриманням цих вимог.

Важливо збільшувати інвестиції в навчання спеціалістів з бухгалтерського обліку, аудиту й фінансового менеджменту. Для вирішення цього питання варто розвивати навчальні програми, зокрема шляхом партнерства з міжнародними організаціями, такими як АССА (Асоціація присяжних сертифікованих бухгалтерів) або IFAC (Міжнародна федерація бухгалтерів). Підвищення рівня кваліфікації фахівців сприятиме підвищенню точності й відповідності звітності вимогам МСФЗ.

Суттєво полегшити процес переходу на МСФЗ можуть сучасні інформаційні технології шляхом більшої автоматизації обліку й звітності. Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення, яке враховує вимоги МСФЗ, допоможе зменшити кількість помилок у звітності й підвищити її точність. Це стосується не лише великих корпорацій, але й малих і середніх підприємств, які можуть використовувати більш доступні й спрощені програмні рішення для відповідності стандартам.

Міжнародна співпраця є ще одним важливим напрямом покращення адаптації МСФЗ. Україна може активно залучати міжнародний досвід і найкращі практики інших країн для розробки ефективних підходів до впровадження стандартів. Співпраця з міжнародними організаціями та професійними асоціаціями, як-от Міжнародна рада зі стандартів фінансової звітності (IASB) і Європейська асоціація бухгалтерів, дасть змогу отримувати актуальну інформацію про зміни стандартів, а також підвищувати рівень професійної підготовки фахівців. Міжнародні тренінги, обмін досвідом та участь у спільних проектах допоможуть українським фахівцям краще адаптуватися до вимог МСФЗ, що сприятиме ефективному впровадженню їх на рівні компаній. До того ж розвиток технологій дає змогу створювати інтегровані системи обліку, які автоматично генерують фінансову звітність відповідно до МСФЗ, що значно полегшить процес підготовки звітів для українських компаній.

Адаптація МСФЗ вимагає не лише спеціальних знань у сфері бухгалтерії, але й загальної фінансової грамотності серед широкого кола учасників бізнесу. Для того, щоб ефективно застосовувати міжнародні стандарти, важливо забезпечити, щоб усі зацікавлені сторони, включно з менеджментом компаній, розуміли ключові аспекти звітності та її значення для бізнесу.

Тому варто зосередитися на проведенні інформаційних кампаній, освітніх заходів і семінарів, які пояснюватимуть переваги й механізми інтеграції МСФЗ для різних груп бізнесу. Це сприятиме не лише ефективнішому впровадженню стандартів, але й загальному покращенню фінансового клімату в країні.

Як показав досвід останніх років, впровадження МСФЗ вимагає не лише нормативних змін, але й серйозної трансформації бізнес-процесів, удосконалення систем внутрішнього контролю й адаптації до нових підходів ведення обліку. Тому стандартизація не є одномоментним процесом, а постійним викликом для підприємств, уряду й освітніх установ, що готують фахівців у цій сфері.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження визначило, що впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) має значний вплив на розвиток національних систем обліку та звітності

в Україні. Історичний контекст розвитку цих систем показав, що до впровадження МСФЗ Україна дотримувалася традиційних підходів до ведення бухгалтерського обліку, які часто не відповідали вимогам міжнародної фінансової спільноти. МСФЗ стали ключовим інструментом інтеграції української економіки у світову систему обліку та звітності, що посприяло підвищенню прозорості й ефективності бізнес-процесів.

Аналіз законодавчих і нормативних актів засвідчив, що українська правова база вже значною мірою адаптована до вимог МСФЗ, однак існують певні прогалини, які потребують подальшого вдосконалення. Вони пов'язані із забезпеченням стабільності нормативної бази, покращенням інструментів контролю й моніторингу застосування МСФЗ на практиці.

Основними перевагами впровадження МСФЗ для українського бізнес-середовища є підвищення якості фінансової звітності, прозорість фінансових операцій і поліпшення доступу до міжнародних інвестиційних ринків. Однак інтеграція цих стандартів також стикається з низкою викликів, що охоплюють необхідність навчання персоналу, адаптацію бізнес-процесів і технічних засобів для підтримки нових стандартів звітності.

Рекомендації щодо покращення адаптації МСФЗ включають розробку комплексних програм навчання для підприємств, створення інформаційної платформи для підтримки впровадження стандартів, а також підвищення співпраці між державними органами й бізнесом для моніторингу ефективності впровадження.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому вивченні впливу МСФЗ на різні галузі економіки, а також оцінці ефективності впровадження цих стандартів у різних категоріях підприємств. Це допоможе сформувати повніше розуміння ролі МСФЗ у підвищенні конкурентоспроможності українського бізнесу на міжнародній арені й окреслити нові шляхи вдосконалення національної системи фінансової звітності.

Література

1. Гаркуша С. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2022. №36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-29> (дата звернення: 08.09.2024).
2. Гетманченко І.В. Вплив міжнародних стандартів обліку на практику в Україні: переваги та виклики. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. №3. 2024. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/18/15> (дата звернення: 08.09.2024).
3. Шушакова І., Зябченкова Г., Кузуб М. Концепції зближення систем бухгалтерського обліку та фінансового звітування. *Економіка та суспільство*. №30. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-9> (дата звернення: 08.09.2024).
4. Пилипенко К. А. Напрями розвитку бухгалтерського обліку країни в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. Бердянськ, 2021. №1 (49). С. 119–127. DOI: <https://doi.org/10.33783/1977-4167-2021-49-1-119-127> (дата звернення: 08.09.2024).
5. Казак О.О. Теоретичні засади формування облікової політики сучасних підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7696> (дата звернення: 08.09.2024).
6. Конопліна О.О., Васищенко Ю.В. Проблеми стандартизації та гармонізації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в умовах євроінтеграції. *Інформаційно-*

аналітичне забезпечення управління фінансово-економічною безпекою держави, регіону, суб'єктів господарювання в умовах COVID-19: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 18–19 листопада 2021 р.). Харків, 2021. С. 120–123. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/61186/1/2021-120-123.pdf> (дата звернення: 08.09.2024).

7. Ісаншина Г.Ю. Особливості застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6994> (дата звернення: 08.09.2024).

8. Григорів О., Дутчак І., Гордієнко М. Впровадження міжнародних стандартів обліку в державному секторі України. *Економіка та суспільство*. №59. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-165> (дата звернення: 08.09.2024).

9. Швець В., Михальська О. Стандартизація та гармонізація управлінського обліку й економічного аналізу в умовах перехідної економіки. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Київ, 2020. № 6 (213). С. 48–54. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667> (дата звернення: 08.09.2024).

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України №996-XIV від 16.07.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 08.09.2024).

11. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України №3480-IV від 23.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 08.09.2024).

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України №2258-VIII від 21.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 08.09.2024).

13. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України №419 від 28.02.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення 08.09.2024).

References

1. Harkusha S. (2022). Rozvytok bukhgalterskoho obliku v umovakh hlobalizatsii [Development of accounting in the conditions of globalization]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 36. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-29> [in Ukrainian].

2. Hetmanchenko I. V. (2024). Vplyv mizhnarodnykh standartiv obliku na praktyku v Ukraini: perevahy ta vyklyky [The impact of international accounting standards on practice in Ukraine: advantages and challenges]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, 3. Retrieved from <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/18/15> [in Ukrainian].

3. Shushakova I., Ziabchenkova H. & Kuzub M. (2021). Kontseptsii zbllyzhennia system bukhgalterskoho obliku ta finansovoho zvituvannia [Concepts of convergence of accounting and financial reporting systems]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 30. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-9> [in Ukrainian].

4. Pylypenko K. A. (2021). Napriamy rozvytku bukhgalterskoho obliku krainy v umovakh zastosuvannia mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti [Development directions of the country's accounting in the context of the application of international financial reporting standards]. *Visnyk Berdianskoho universytetu menedzhmentu i biznesu*, 1(49), 119–127. <https://doi.org/10.33783/1977-4167-2021-49-1-119-127> [in Ukrainian].

5. Kazak O. O. (2019). Teoretychni zasady formuvannia oblikovoi polityky suchasnykh pidpriemstv [Theoretical principles of accounting policy formation of modern enterprises]. *Efektivna ekonomika*, 9. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7696> [in Ukrainian].

6. Konoplina O. O. & Vasyschenko Yu. V. (2021). Problemy standartyzatsii ta harmonizatsii bukhholderskoho obliku i finansovoi zvitnosti v umovakh yevrointehratsii [Problems of standardization and harmonization of accounting and financial reporting in the conditions of European integration]. *Informatsiino-analitychne zabezpechennia upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu derzhavy, rehionu, subiektiv hospodariuvannia v umovakh COVID-19: materialy Kh Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii (m. Kharkiv, 18–19 lystopada 2021 r.)*, 120–123. Retrieved from <https://eprints.kname.edu.ua/61186/1/2021-120-123.pdf> [in Ukrainian].
7. Isanshyna H. Iu. (2019). Osoblyvosti zastosuvannia mizhnarodnykh standartiv bukhholderskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v Ukraini [Peculiarities of application of international standards of accounting and financial reporting in Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, 4. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6994> [in Ukrainian].
8. Hryhoriv O., Dutchak I. & Hordiienko M. (2024). Vprovadzhennia mizhnarodnykh standartiv obliku v derzhavnomu sektori Ukrainy [Implementation of international accounting standards in the public sector of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-165> [in Ukrainian].
9. Shvets V. & Mykhalska O. (2020). Standartyzatsiia ta harmonizatsiia upravlinskoho obliku y ekonomichnoho analizu v umovakh perekhidnoi ekonomiky [Standardization and harmonization of management accounting and economic analysis in the conditions of a transitional economy]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, 6(213), 48–54. <https://doi.org/10.17721/1728-2667> [in Ukrainian].
10. Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy No 996-XIV vid 16.07.1999 [Law of Ukraine «On accounting and financial reporting in Ukraine», dated July 16, 1999, No 996-XIV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> [in Ukrainian].
11. Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovarni rynky: Zakon Ukrainy No 3480-IV vid 23.02.2006 [Law of Ukraine «On capital markets and organized commodity markets», dated February 23, 2006, No 3480-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> [in Ukrainian].
12. Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist: Zakon Ukrainy No 2258-VIII vid 21.12.2017 [Law of Ukraine «On the audit of financial statements and audit activity», dated December 21, 2017, No 2258-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia Poriadku podannia finansovoi zvitnosti: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No 419 vid 28.02.2000 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of the Procedure for submitting financial statements», dated February 28, 2000, No 419]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].